

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമഹാലക്ഷ്മ്യേ നമഃ

ശ്രീമദ്വേങ്കടായുരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ

॥ യത്നസ്തുബകഃ ഷഷ്ടഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമഹാലക്ഷ്മ്യ നമഃ

|| യത്നസ്തുബകഃ ഷഷ്ടഃ ||

ശ്രീനിവാസസ്യ മഹിഷീം ശ്രേയസേ താമുപാസ്മഹേ |
യദർഥമേവ വിദധേ യത്തം ഭൂയാംസമച്യുതഃ || 6.1 ||

കമലേ കമലേക്ഷണസ്തുഭർഥേ
കഠിനം കർമ്മ കരോത്യസൗ ന കിം വാ |
കലശോദധിമന്മനപ്രയാസാത്
അപരം കിം ശ്രമദായി കർമ്മ ലോകേ || 6.2 ||

തവ ഗുരുസ്തനശൈലദരം സദാ
ജനനി വോഽശുമനാ ജഗതാം പിതാ |
ഉരുഭരോദ്യഹനാഭ്യസനായ കിം
തമപി മന്ദമംബുനിയൗ ദധൗ || 6.3 ||

നാദത്തമധ്യവനി സിധ്യതി കിഞ്ചനേതി
നിശ്ചിൻവതാ ദഗവതാപി വിവിത്സതാ ത്യാം |
വൈദേഹി കാമപി ശിലാമബലാം വിധായ
കന്യാപ്രദാനവിധിരക്ഷപദായ ചക്രേ || 6.4 ||

വിദ്യാം ബലാം രഘുപതിഃ പഥി ഗാധിപുത്രാത്
സമ്പ്രാപ്യ നിഹ്നുതസമസ്ത തനുക്ലമോപി |
അംബാതനുക്ലമ ഹരാമബലാമിഹ ത്യാം
സ്വസ്യ ധ്രുവം ഘടയിതും തമുപാസ്മ ഭൂയഃ || 6.5 ||

ശംസന്തി പക്തിരഥയാഗവിധേഃ ഫലം യം
 സോഽയം മഘാവനിഭവാം ജനകാത്മജേ ത്യാം |
 പ്രാപ്തം വ്യധാത് കുശികനന്ദനയജ്ഞരക്ഷാം
 രക്ഷാംസി ഹന്ത ദമയൻ യുധി രാമചന്ദ്രഃ || 6.6 ||

ഭഗവതി ക്ഷിതിപുത്രി ഭവത്കൃതേ
 ഭവഹരോഽപി ഭവൻ രഘുനന്ദനഃ |
 സമഭവദ്ഭവചാപലതാന്തധീഃ
 സ ഇതി വിസ്മയവന്ത ഇഹാസ്മഹേ || 6.7 ||

ത്വദ്ഭൂഭസ്യ ധനുഷാ വിജിതഃ സുമേഷോ
 രാമസ്തമേവ നിതരാമഭിരാദ്ധുകാമഃ |
 തത്പ്രീതയേ ജനകനന്ദിനി തദ്വിപക്ഷ -
 കോദണ്ഡഭംഗമുപഹാരമിവാജഹാര || 6.8 ||

കർതവ്യേ ജനകേന മൈമിലി തവോദ്യാഹക്രമാലോചനേ
 സോഽയം വാഗുപകാരമാരചയിതേത്യാലോച്യ ഭാവിസ്ഥിതിം |
 തദ്വംശൈകപുരോഹിതസ്യ ഹി ശതാനന്ദസ്യ ഹർഷായ തൻ -
 മാതുർഗ്രാവദശാം ഹരൻ രഘുപതിസ്സന്യാപകാരം വ്യധാത് || 6.9 ||

സുന്ദസ്ത്രീതനുഭൂസുബാഹു കുഹനോപജ്ഞം തു യജ്ഞക്രിയാ -
 പ്രത്യുഹം ശമയൻ പ്രഹൃഷ്യ ഘടകം ശുശ്രൂഷയാ കൗശികം |
 ദുർദർശം ശശിവണ്ഡമണ്ഡന മഹാഭോർദണ്ഡകോദണ്ഡമ -
 പ്യുർവീനന്ദിനി ഖണ്ഡയന്നുഭവഹത് ത്യാമംബ രാമഃ ശ്രമാത് || 6.10 ||

ത്യാം മാർഗമാണസ്സുദുദന്തശംസിനേ
 വൃദ്ധായ ഗൃധ്രായ രമേ രഘുദ്വഹഃ |
 യോഗ്യേകയോഗ്യാനി പദാന്യദാദഹോ
 സന്തോഽപി വേലാമതിയന്തി രാഗതഃ || 6.11 ||

അപി സകലശരൺയോ മാനിനാമഗ്രഗൺയോ
 ഭഗവതി ഭവദർഥേ ഭാനുവംശാധിനാമഃ |
 കപിമപി ശരണോക്തഃ കഞ്ചിദാനഞ്ച കഷ്ടം
 ഗണയതി ന ഫലാർഥീ ഗൗരവം ലാഘവം വാ ||6.12 ||

ത്വദാനേ ജനകേന മൈമിലി പുരാ ശുൽകീകൃതം സ്വാമിനഃ
 പാഞ്ചയംഗുഷുകിണം വ്യധാത് പശുപതേശ്ചാപേ ഗുണാരോപണം |
 ത്വത്സംപ്രാപ്തി സഹായവാനരപതേഃ പ്രത്യായനാർഥം ത്വഭൂത്
 പാദാംഗുഷുകിണായ ദുന്ദുഭിതനോസ്തദ് ദുരതഃ ക്ഷേപണം ||6.13 ||

നിശിചരപതിമന്തം നേഷ്യതാ തദ്ഗൃഹീതാം
 പുനരവനിസുതേ ത്യാം പ്രാപ്സ്യതാ രാഘവേണ |
 തരണിജമഭിരാദ്ധും തത്ര കാർയേ സഹായം
 സപദി നിരപരാധഃ സാദിതോ ഹന്ത വാലീ ||6.14 ||

പരോരജസി ധാമനി ശ്രുതിശിരോഭൂവി ഛാന്ദസേ
 മഹാമഹസി യോഗിനാം ദഹരമന്ദിരേ ച സ്ഥിതഃ |
 ധരാഭൂഹിതരാദരാത് തവ കൃതേ കപീന്ദ്രാഗതിം
 പ്രതീക്ഷ്യ ദിവസാൻ ബഹുനവസദ്യശ്യമുകേ പ്രഭുഃ ||6.15 ||

രഘുകുലപതിനാ തേ ലോകനായൈവ സീതേ
 കൃതരവിസുതസേവഃ കോപി ദത്താനുഭാവഃ |
 വനശിഖരിവിഹാരി വാനരബ്രഹ്മചാരി
 ജലധിമപി ലലംഘേജ്ജാത വേദം ലലൻ വേ ||6.16 ||

ദ്രഷ്ടും ത്യാം നനു ഹനുമന്തമഗ്നിദാഹ -
 ദ്യാതകം ബഹുമധിലങ്കമാപ്ലവന്തം |
 സർവസ്യായിതപരിരംഭസൗഖ്യദാനാത്
 കാകുത്സ്മോ ജനനി ചകാര നിർവ്രണം തം ||6.17 ||

ദരാദുപനതം രമേ ദശശിരോന്യുജം ത്വത്കൃതേ
 സമസ്തനയകോവിദഃ സപദി സംഗ്രഹീതും പ്രഭുഃ |
 അസാധിതരിപുസ്ഥലോപ്യഭിഷിഷേച തം തത്പദേ
 നരഃ കുശലമശ്നുതേ ന ഖലു സാഹസിക്യാദൃതേ ||6.18 ||

സ്ത്രീഹേതോഃ പ്രഥമം നിജേന ഗുരുണാ
 വ്യുത്പാദിതം ജ്യായസഃ
 സാമ്രാജ്യാനുഭവേ ഭവേദനുജ ഇത് -
 യേതത് വിഗീതക്രമം |
 സുഗ്രീവേ ച വിഭീഷണേ ച ഭഗവാ -
 നാമ്രേഡയാമാസ തം
 ഭൂമേഃ പുത്രി ഭവത്കൃതേ പിതൃഗുണഃ
 പുത്രേ ഹി ധത്തേ പദം ||6.19 ||

ദേവി ത്വദർഥേ ദധിതം നദീനാം
 സതാം ശരൺയഃ ശരണം സ ഗച്ഛൻ |
 കുശേശയാക്ഷോപി കുശേശയത്വം
 പ്രാപ ത്വദവാസപദാശയേവ ||6.20 ||

പ്രത്യാനേതുമുപാഗതായ ഭവതീ -
 മാസന്നലങ്കോഷിതാം
 വാത്സൽയാദിവ തേ വിദാഗചകിതോ
 വാരാം നിധിസ്സ്യദ്ഗുരുഃ |
 കാകുത്സ്ഥായ ചിരായ മാർഗമദിശത്
 കാലാഗ്നിനേവാമുനാ
 ശോണാക്ഷേണ രുഷാ ശുശോഷയിഷിതഃ
 സീതേ ശിതൈഃ സായകൈഃ ||6.21 ||

പ്രപാത്യ മഹതോ ഗിരീൻ പ്രസഭമന്തരിന്ദ്രേണ യോ -
 പ്ര്യയായി വസുധാസുതേ തദനുജസ്ത്വദർമം പ്രഭുഃ |
 അമും ബഹിരിലായരൈരപി ദധന്നിധിം പാമസാം
 കപിവ്രജകരാർപിതൈഃ കിമിഹ ശേഷപൂർതിം വ്യയാത് || 6.22 ||

അംഘ്രോരക്ഷ്ണോരപി കില ഫലം വാനരാണാം നരാണാം
 ആരാദ്രാശിം തരിതുമനസാമംഭസാമംഹസാം ച |
 മാനാർഹസ്ത്വാമഹിത ഭവനാദ്മാനിനീമാനിനീഷുഃ
 കാകുത്സ്മോദ്യസൗ ജനനി വിദധേ കൗതുകാത് സേതു -
 കാർയം || 6.23 ||

അന്തര്യഃ സ്തുടമനലേന വാരിതോദ്ഭൂത്
 വിശ്രേഷ്ഠാം ജനനി വിധാതുമേഷ സേതും |
 ത്വൽലിപ്താകുലരഘുനാമചോദനാതഃ
 പാമോധിർബഹിരപി വാരിതോ നലേന || 6.24 ||

സേതും ദേവി ഭവത്കൃതേ രഘുപതിഃ
 സൃഷ്ട്വാ ജനാംശ്ചാപുനാത്
 ഏതേഷാം സഗരാൻവവായജനുഷാ -
 മേഷ സ്വഭാവോ ധ്രുവം |
 സ്വർഗാദേവ ഭഗീരഥഃ പിതൃകൃതേ
 ദർഗാച്ച രോഷാവിലാത്
 ആനീതൈരപുനീത ലോകമഖിലം
 ഗാംഗൈസ്തരംഗൈഃ കൃതീ || 6.25 ||

പ്രഭോരലങ്കോപനിരോധമംബ
 കൃത്യേപരാധ്യേപി കരിഷ്യസീതി |
 ലങ്കോപരോധം രഘുവീരദാസാ
 ഹന്ത ത്വദർമം ഹരയോ വിതേനുഃ || 6.26 ||

പ്രീതിം നിനീഷുഃ പ്രിയദേവതാം ത്യാം
 സമുദ്രതീര്യേഭിചരൻ സ രാമഃ |
 മഹാഹവം മൈമിലി വർധയിഷ്യൻ
 അയോമുഖേന വ്യലുനാത് പലാശാൻ || 6.27 ||

ത്വൽലിപ്തയൈവ ധർമ്മേ -
 ഷ്യാസകുതോ വിപ്രയോഗിവദ്യസനീ |
 കാഞ്ചന ദാനസമൃദ്ധിം
 ഭൂവി വരദേ വിപ്രഹസ്തമനയദിനഃ || 6.28 ||

സദസ്യുദാര്യേപൃതികായമാന
 മഹാലയേ സത്യഭിതോ രണാഗ്രേ |
 ജയശ്രീയാ ഹന്ത ബലാദ്യതോപി
 ത്വയ്യേവ വിൻയസ്തമനാഃ സ നാമഃ || 6.29 ||

വിഷ്ണുഃ സ്വയം ത്വദ്വിരഹാസഹിഷ്ണുഃ
 അപാംസുലേ ഹംസകുലാവതംസഃ |
 തപസ്വരൂപസ്യ കൃതപ്രദേദം
 നിനിന്ദ ഭൂനന്ദിനി മേഘനാദം || 6.30 ||

ഉച്ചൈരാവണപുഷ്പഃ
 കുന്ദസ്തവ ദേവി കുന്ദിനീതനയേ |
 സദ്യസ്തതനവൈരീതി
 ക്രോധാദേനം ജഘാന രഘുനാമഃ || 6.31 ||

ലോകവ്രാതാലംഭകം കുന്ദകർണം
 ലുമ്പനംബ ത്വക്യതേ രാമചന്ദ്രഃ |
 അർമാദേഷ ത്വജ്ജനന്യാ ധരൺയാ
 ഭൂരിം ഭാരം ദേവി ഭൂരിചകാര || 6.32 ||

നിർണീയ ഭൂയസ്സരപുൺയലഭ്യം
 രാമഃ ക്ഷമാപുത്രി സമാഗമം തേ |
 നീത്യാഹ്വം പുൺയജനാനനേകാൻ
 അകാരയത് സ്വർവനിതാവിവാഹം || 6.33 ||

ധർമം ഹി പൂർവമവലംബ്യ കൃതേ ജനന്യാഃ
 കാലം നിനായ കൃതുകാദധികാനനം യഃ |
 ദേവി ത്വദർഥമവലംബ്യ തമേവ രാമഃ
 കാലം നിനായ കൃതുകാദധികാനനം സഃ || 6.34 ||

പാപപഞ്ചകനിരാസഹേതുനാ
 സേതുനാ തവ കൃതേ മഹീസുതേ |
 ഏത്യ പാപദശകം വിനാശയൻ
 ഇൗശിതാ ചതുരതാമദർശയത് || 6.35 ||

പരമാർഥയിതും ഹുതാശനാത്
 ശ്രീയമിച്ഛേദിതി സാധുഭാഷിതം |
 ദവതീം ശ്രീയമംബ പാവകാത്
 ജഗൃഹേ ജാനകി ലക്ഷ്മണാഗ്രജഃ || 6.36 ||

പ്രാണവ്യയം കൃതവതഃ പ്ലവഗാസ്ത്വദർഥം
 ഭൂയോപി ജാനകി ജിജീവയിഷുഃ സ രാമഃ |
 വഭ്രവ വരം ത്രിജഗതാം വരഭ്യോപി ദേവാൻ
 കാർയാർഥിനോ ഹി പുരുഷസ്യ കൃതോവലേപഃ || 6.37 ||

കാകുത്സ്ഥഃ കമനീയഭൂഷണമണിക്ഷൗമാഗ്ര്യഹേമാദിദിഃ
 തോഷം ദേവി നിനായ വാനരഭടാസ്ത്വത്കാർയധൂർയാൻ പ്രഭുഃ |
 ഏതദ് യുക്തമിദം തു വിസ്മയകരം യത് സർവനിർവാഹിണേ
 രംഗം ഹന്ത വിഭീഷണായ ദിദിശേ രത്താദിയോഗ്യായ സഃ || 6.38 ||

അവതാരാൻ ദശ ഭഗവാൻ

അപത്യഭൂതം ജഗത് സമസ്തം തേ |

ത്രാതും മാതരകാർഷീത്

ത്വദിഷ്ടകരണാദൃതേ ന തസ്യ ഫലം || 6.39 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്വേങ്കടായുരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ യത്തസ്സബകഃ ഷഷഃ ||